Dev Aynası...

Gün Zileli

10.07.2022

Devlet, muhalif toplumsal güçlere, özellikle sola dev aynası tutma eğilimindedir. Öyle ki, sola karşı bir teyakkuz durumu yaratmak için dev aynasından medet uman devletin, bazen dev aynasındaki solun görüntüsüne kendisinin de inanıp ürktüğü olur.

Türkiye Cumhuriyeti, yeni kurulduğu 1920'lerde, Türkiye soluna dev aynası tuttu ve bu görüntüye kendisi de kısmen inandı. Bunun nedeni, Türkiye solunun gerçekteki cılız gövdesi değil, elbette kuzeyindeki devasa Sovyetler Birliği devletiydi.

Ne var ki, TC., arkasında büyük bir güç olan aynadaki görüntüden ürküp solun lider kadrosunu öldürttükten sonra, SB'den hiçbir doğru dürüst tepki gelmediğini görünce rahatladı. SB devletinin de en az kendisi kadar kısa vadeli çıkarlarının peşinde koşan reelpolitik bir güç olduğunu görmekten gelen bir rahatlamaydı bu.

Buna rağmen, küçük ve cılız bir çocuktan farksız olan Türkiye solunun üstündeki baskı kesinlikle azaltılmadı. TKP tevkifatları 1930'lu, 40'lı ve 50'li yıllarda eksik olmadı. Solu ezmek için artık dev aynasına da ihtiyaç yoktu.

1960'larda ortam değişti. Solun gelişmesi ve yayılması için ülkede ve dünyada elverişli koşullar oluşmuştu. Sol, yıllardan beri ilk kez kendini legal olanaklarla ifade etme şansı bulmuştu, büyük bir gelişme gösterdi. Bununla birlikte, toplumun bütününe bakıldığında sol, yine de küçük bir güçtü. Bu dönemde sol, toplumsal olaylarda somut varlığının küçüklüğüyle ters orantılı bir etki yapma olanağını buldu. Bunun üzerine devlet, "sandık odası"nda tuttuğu dev aynasını yeniden kullanıma soktu. 12 Mart (daha doğrusu, Elrom'un kaçırıldığı tarih olan 22 Mayıs 1971) darbesi, biraz da sola tutulan bu dev aynasındaki görüntüdür. Ne var ki, esas vahim olan, bizzat solun, aynadaki kendi görüntüsüne aldanıp devletle silahlı düelloya girmesiydi. Yenilgi kaçınılmazdı.

1973 yılında halk kitlelerindeki sola akışın ürünü olarak bu sefer sola dev aynasını tutan devlet olmasa da, bizatihi kendisi oldu. Dev aynasındaki görüntüsüne aldanan sol, bölünmüş ve kendi aralarında da kavgalı örgütleriyle birlikte devletin burçlarına saldırıya geçti. Solun kendisine tuttuğu dev aynasındaki görüntüden devlet de ürktü. 12 Eylül darbesi, diğer gelişmelerin yanı sıra devletin bu yanılsamasının ürünüdür de aynı zamanda.

12 Eylül'den fena halde hırpalanarak çıkan sol, 1990'da "duvar"ın yıkılmasıyla birlikte, bırakın kendini dev aynasında görmeyi, normal boyutlarda gösteren bir aynanın karşısına geçip kendisine bakmaya cesaret edemedi. Dolayısıyla, 1960-70'lerin tersine, sol, bir "küçüklük kompleksine" kapılmaktan kendini kurtaramadı. Giderek bu kompleks, neredeyse bir "cücelik" halinin benimsenmesine yol açtı. Devlet yanılıp da sola eskisi gibi dev aynası tutacak olsa, sol kendini o aynada gerçek boyutlarıyla görecekti belki de. Ama devlet o kadar enayi değildi. Sol gerçek bir tehlike potansiyeli taşımıyorken onu neden "büyütsün"dü. Tam tersine. Devlet, bazı sol örgütleri "terör" propagandası için kasıtlı olarak büyük gösterirken, genel olarak solu, olduğundan da küçük göstermeye girişti; hatta toplumda öyle bir güç yokmuş gibi davranmaya başladı. Birine "yok" muamelesi yaparsanız, bir süre sonra o da yok olduğuna ya da bir önemi olmadığına inanmaya başlar.

Peki, bugün nedir gerçek durum? Tarihi boyunca sirklerdeki dev aynalarının, zaman zaman da "çarpıtan aynaların" karşısında kendini göre göre, boyutları ve gerçek görünümü konusundaki gerçeklik duygusunu kaybeden solun, her şeyden önce doğru dürüst bir fotoğrafçıda düzgün bir vesikalık çektirip kendisine bakması, gerçek boyutlarını, şeklini şemailini belirlemesi gerekiyor.

Durumu saptamada fotoğraf, aynaya göre çok daha gerçeğe yakındır.

Anarşist Kütüphane

Gün Zileli
Dev Aynası...
10.07.2022

15.07.2022 tarihinde şuradan alındı: gunzileli.net

tr.anarchistlibraries.net